

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4356/2545

นาง เอี่ยม ปราบใหญ่ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ดิเรก ปราบใหญ่โจทก์ นาง สวิง ยิ้มย่อง ในฐานะทายาท โดยชอบธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกของจำเลย นาย สมหมาย ยิ้มย่อง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 291

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีต่อเจ้ามรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึง ความตายของเจ้ามรดก ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวหาได้กำหนดเงื่อนไขว่าหากยังไม่ได้มีการจัดการ มรดกของลูกหนี้แล้วเจ้าหนี้จะมีสิทธิฟ้องร้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีต่อเจ้ามรดกได้แม้พ้น กำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดกแต่อย่างใดไม่ ดังนั้นทายาทโดยธรรม ของเจ้ามรดกผู้กู้จึงมีสิทธิยกอายุความหนึ่งปีขึ้นมาต่อสู้ได้ แม้ยังมิได้มีการจัดการมรดก ความใน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม ตอนแรกที่บัญญัติว่าภายใต้บังคับแห่ง มาตรา 193/27 นั้นหมายถึงความในมาตรา 1754วรรคสาม ไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้ในมาตรา 193/27 ซึ่งใช้สิทธิเจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้ได้แม้หนี้จะขาดอายุความแล้วก็ตาม มิใช่ว่า ความในมาตรา 1754 วรรคสามบังคับใช้เฉพาะเจ้าหนี้มีประกัน ไม่ใช้กับโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สามัญ การที่จำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกันเจ้ามรดกแม้จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ก็ได้ทำให้กลายเป็น ลูกหนี้ร่วมเต็มตัวอย่างลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 291 แต่เป็นการ ยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมตามมาตรา 691 ซึ่งคงเสียสิทธิเพียงไม่อาจยกข้อต่อสู้ตามมาตรา 688,689 และ 690 ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ดังนั้นจำเลยที่ 2 จึงมีสิทธิตามมาตรา 694 ที่จะยกข้อต่อสู้ ทั้งหลาย ซึ่งเจ้ามรดกผู้เป็นลูกหนี้มีต่อโจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย แม้จำเลยที่ 2 จะไม่ได้เป็น ทายาทของของเจ้ามรดกผู้เป็นลูกหนี้ ข้อตกลงในสัญญาค้ำประกันที่ระบุว่า ผู้กู้ไม่ชำระต้นเงินและ ดอกเบี้ยให้ผู้กู้ตามสัญญา ผู้กู้ถึงแก่กรรมหรือหนี้ระงับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ผู้ค้ำประกัน ยอมรับผิดชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น เพียงแต่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดแม้ผู้กู้ถึงแก่กรรม หรือหนี้ระงับไปแล้วหรือผู้กู้ไม่ชำระหนี้เท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดรวมไปถึงเรื่องการสละสิทธิยก อายุความขึ้นต่อสู้ได้ด้วย ดังนั้นผู้ค้ำประกันจึงมีสิทธิยกอายุความมรดกขึ้นต่อสู้ได้เมื่อผู้กู้ ถึงแก่กรรม

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2536 นายสมหมาย ยิ้มย่อง กู้เงินจำนวน250,000 บาท ไปจาก นายดิเรก ปราบใหญ่ตกลงดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี และนายสมหมายได้รับต้นเงินไป ครบถ้วนแล้วในวันทำสัญญา เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ดังกล่าวจำเลยที่ 2 ทำสัญญา ค้ำประกันการชำระหนี้โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมหลังจากที่นายสมหมายกู้ยืมเงินไปแล้ว ไม่ เคยนำต้นเงินและดอกเบี้ยมาชำระแก่นายดิเรกต่อมาเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 (ที่ถูกต้องวันที่ 21 เมษายน 2540) นายสมหมายถึงแก่กรรมนายดิเรกเคยติดต่อให้จำเลยที่ 1 ในฐานะ ทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกของนายสมหมายและจำเลยที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉยจนกระทั่งนายดิเรกถึงแก่กรรมโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายดิเรก

ได้ให้ทนายความมีหนังสือบอกเลิกสัญญาไปยังจำเลยทั้งสอง แต่จำเลยทั้งสองก็ยังคงเพิกเฉย จำเลยทั้งสองต้องร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 250,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 16 มีนาคม 2536 ถึงวันฟ้องเป็นเงินดอกเบี้ย 206,250 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 456,250 บาท ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 456,250 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 250,000 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าชำระเสร็จ

แก้โจทก์จำเลยทั้งสองให้การว่า นายสมหมายกู้ยืมเงินนายดิเรกเพียง 200,000 บาทเท่านั้น แต่นายดิเรกอ้างว่าหากนายสมหมายไม่ยอมชำระหนี้จะเป็นเหตุให้นายดิเรกต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดี จึงให้เพิ่มจำนวนเงินในสัญญากู้ยืมและค้ำประกันอีก 50,000 บาท จึงทำสัญญากู้ยืมในวงเงิน 250,000 บาท หลังจากที่นายสมหมาย หมายถึงแก่กรรม นายดิเรกได้ทวงถามจำเลยทั้งสองให้ชำระหนี้ ซึ่งจำเลยทั้งสองแจ้งให้นายดิเรกทราบว่า ไม่มีเงินชำระหนี้ให้ สัญญากู้ยืมและค้ำประกันเป็นอันเลิกกันตั้งแต่นายดิเรกทวงถามจำเลยทั้งสองแล้ว นายสมหมายถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2540 (ที่ภู่วันที่ 21 เมษายน 2540) นายดิเรกรู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของนายสมหมายเกินกว่า 1 ปี ตั้งแต่ก่อนที่นายดิเรกจะถึงแก่กรรมการที่นายดิเรกไม่ฟ้องคดีภายในกำหนดเวลา 1 ปี นับแต่รู้หรือควรรู้ถึงความตายของนายสมหมาย คดีจึงขาดอายุความ โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายดิเรกนำคดีที่ขาดอายุความมาฟ้อง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืนโจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2536 นายสมหมาย ยืมย่อง กู้ยืมเงินจำนวน 250,000 บาท จากนายดิเรกปราบใหญ่ ตกงดอกเบี่ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี โดยมีได้กำหนดระยะเวลาชำระหนี้คืนจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน การชำระหนี้ดังกล่าวปรากฏตามสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาค้ำประกันเอกสารหมายเลข จ.3 และ จ.4 ในวันที่ 21 เมษายน 2540 นายสมหมายถึงแก่กรรมตามสำเนาบรรณบัตรเอกสารหมายเลข จ.5 ต่อมาวันที่ 12 พฤษภาคม 2541 นายดิเรกถึงแก่กรรม โจทก์ได้รับคำสั่งให้เป็นผู้จัดการมรดกของนายดิเรกตามสำเนาคำสั่งศาลจังหวัดนนทบุรี เอกสารหมายเลข จ.1 จึงทวงถามให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นมารดาของนายสมหมายและจำเลยที่ 2 ชำระหนี้เงินกู้ ดังกล่าว แต่ยังมีได้รับชำระหนี้ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยทั้งสองจะยกอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม ขึ้นมาต่อสู้โจทก์ได้หรือไม่ และคดีของโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า จำเลยที่ 1 จะยกอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ขึ้นมาต่อสู้โจทก์มิได้ เพราะยังมิได้มีการจัดการมรดกของนายสมหมาย ส่วนที่จำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกันโดยยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมตามสัญญาค้ำประกันระบุมความผิดของจำเลยที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกันไว้ว่าจำเลยที่ 2 ยอมรับผิดชอบชำระหนี้แทนผู้กู้ให้แก่ผู้ให้กู้ทั้งสิ้น จำเลยที่ 2 จึงจะยกอายุความดังกล่าวขึ้นมาต่อสู้โจทก์ไม่ได้ เช่นเดียวกัน เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสามบัญญัติห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีต่อเจ้ามรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวหาได้กำหนดเงื่อนไขว่าหากยังไม่ได้มีการจัดการมรดกของลูกหนี้แล้วเจ้าหนี้จะมีสิทธิฟ้องร้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีต่อเจ้ามรดกได้แม้พ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดกแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของนายสมหมายเจ้ามรดกผู้กู้จึงมีสิทธิยกอายุความหนึ่งปีขึ้นมาต่อสู้โจทก์ได้ ที่โจทก์ฎีกาว่ามาตรา 1754 วรรคสาม ใช้บังคับเจ้าหนี้มีประกันไม่ใช้กับโจทก์ซึ่งเป็น

เจ้าหนี้สามัญนั้นเห็นว่าความในมาตรา 1754 วรรคสาม ตอนแรกที่บัญญัติว่าภายใต้บังคับแห่ง มาตรา 193/27 นั้นหมายถึงความในมาตรา 1754 วรรคสาม ไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้ในมาตรา 193/27 ซึ่งให้สิทธิเจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้ได้แม้หนี้นั้นจะขาดอายุความแล้วก็ตาม หากใช้ว่า ความในมาตรา 1754 วรรคสาม บังคับใช้เฉพาะเจ้าหนี้มีประกัน ไม่ใช้กับโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สามัญ ตามที่โจทก์ฎีกาแต่อย่างใดไม่ ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกันนายสมหมายเจ้ามรดกแม้จะ ยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมก็ตาม ก็มีได้ทำให้กลายเป็นลูกหนี้ร่วมเต็มตัวอย่างลูกหนี้ร่วมตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 291 แต่เป็นการยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมตามมาตรา 691 ซึ่งคงเสียสิทธิเพียงไม่อาจยกข้อต่อสู้ตามมาตรา 688, 689 และ 690 ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ นอกนั้น มิได้เสียสิทธิของผู้ค้ำประกันตามบทบัญญัติในลักษณะค้ำประกันแต่อย่างใด ดังนั้นจำเลยที่ 2 จึง ย่อมมีสิทธิตามมาตรา 694 ที่จะยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งนายสมหมายเจ้ามรดกผู้เป็นลูกหนี้มีต่อ โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย แม้จำเลยที่ 2 จะไม่ได้เป็นทายาทของนายสมหมายผู้เป็นลูกหนี้ ก็ตาม และที่โจทก์ฎีกาว่าตามสัญญาค้ำประกันเอกสารหมายเลข จ.4 ข้อ 1 ระบุถึงการรับผิดของ จำเลยที่ 2 ผู้ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้งว่า ถ้าผู้กู้ไม่ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ตามสัญญา หรือผู้กู้ถึงแก่กรรม หรือหนี้ระงับด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดผู้ค้ำประกันยอมรับผิดชำระหนี้แทนให้ทั้งสิ้น จำเลยที่ 2 จึงไม่อาจยกเรื่องอายุความขึ้นต่อสู้ในคดีนี้ได้ เห็นว่า ข้อตกลงในสัญญาค้ำประกัน ดังกล่าวเพียงแต่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิด แม้ผู้กู้ถึงแก่กรรมหรือหนี้ระงับไปแล้วหรือผู้กู้ ไม่ชำระหนี้เท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดรวมไปถึงเรื่องการสละสิทธิยกอายุความขึ้นต่อสู้ไว้ด้วย ดังนั้น ผู้ค้ำประกันจึงมีสิทธิยกอายุความดังกล่าวขึ้นต่อสู้ได้ ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน เมื่อ ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายสมหมายถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2540 นายดิเรกผู้เป็นเจ้าหนี้ก็ รู้ถึงความตายของนายสมหมาย แต่ไม่ได้ดำเนินการฟ้องร้องจนกระทั่งถึงแก่กรรมแล้ว โจทก์ซึ่งเป็น ผู้จัดการมรดกของนายดิเรกนำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2541 อันพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่ เมื่อนายดิเรกได้รู้ถึงความตายของนายสมหมายแล้วเช่นนี้ คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1754 วรรคสาม ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์ นั้นชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ประสพสุข บุญเดช · สมชาย พงษ์ธา · จรัส พวงมณี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4356/2545>